

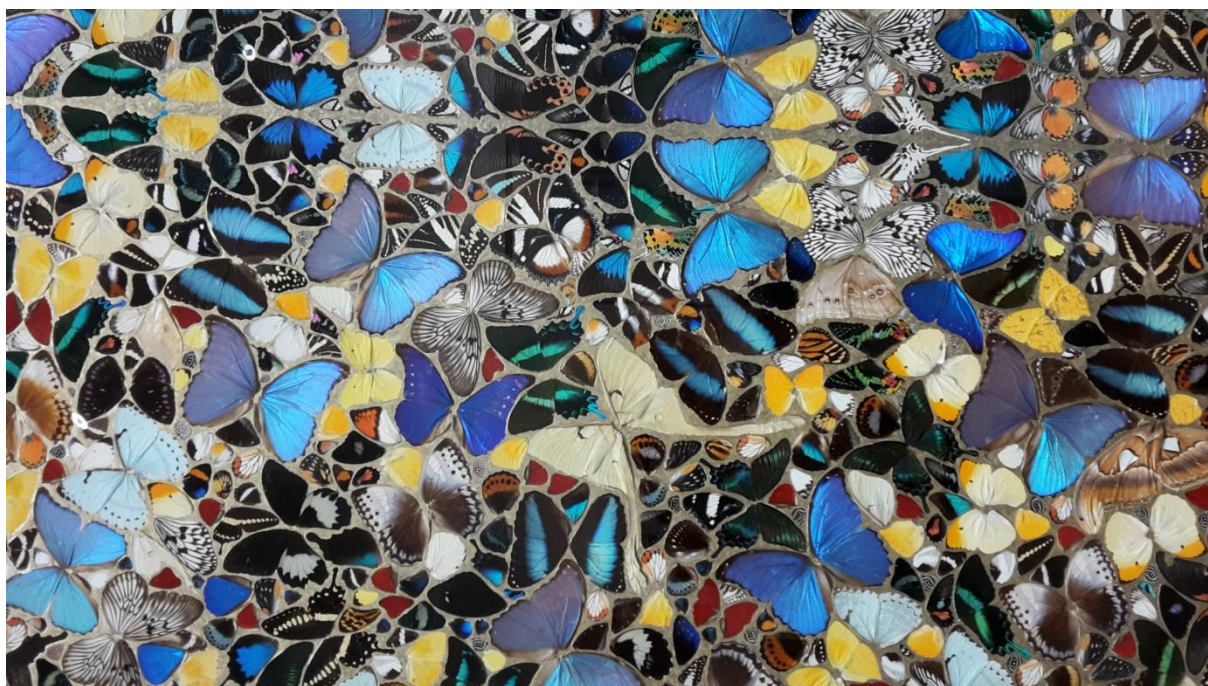
BJØRKELANGEN SKOLES HANDLINGSPLAN MOT KRENKENDE ATFERD OG MOBBING

Mål: Bjørkelangen skole har som mål at alle elever og ansatte skal oppleve et trygt og godt skolemiljø.

Bjørkelangen skoles handlingsplan mot krenkende atferd og mobbing er basert på tiltak som skal være forebyggende og virke målrettet mot krenkende atferd og mobbing.

På Bjørkelangen skole mener vi:

Verdier og moral skal stå på dagsordenen, vi har et samfunnsansvar og må jobbe for at elever og de ansatte har respekt for enkeltindividet. Da kan vi ikke tolerere trusler, utestenging eller annen form for antisosial atferd. Foreldre skal raskt kontaktes.

- Skolen skal ved forebyggende tiltak forhindre at elever blir utsatt for krenkende atferd og mobbing
- Skolens rutiner skal avdekke hvis mobbing foregår
- Skolen skal følge opp mobber og mobbeoffer inntil mobbing opphører helt
- Skolens rutiner skal sikre en god dokumentasjon og best mulig samarbeid med foresatte

Definisjoner:

Mobbing:

En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Det er en negativ eller aggressiv handling når noen med vilje påfører en annen person skade eller smerte – ved fysisk kontakt, ved ord eller på andre måter. For å kunne bruke betegnelsen mobbing skal det også være en viss ubalanse i makt- og styrkeforholdet: den

som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager ham eller henne.

Etter denne definisjonen, som også blir brukt internasjonalt, er mobbing kjennetegnet av disse tre kriteriene: 1) Det dreier seg om aggressiv eller ondsinnet atferd, som 2) gjentar seg og varer over en viss tid 3) i en mellommenneskelig relasjon som er preget av en viss ubalanse i styrke- eller maktforholdet. Mobbing inntreffer ofte uten noen åpenbar provokasjon fra offeret sin side.

Loven omfatter både direkte mobbing, med åpne angrep på offeret, og indirekte mobbing, med sosial isolering og utestenging fra gruppa.

Diskriminering:

Diskriminering innebærer at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsdyktighet, trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse.

Diskriminering kan både være direkte og indirekte.

Rasisme:

Rasisme omfatter diskriminering på grunnlag av hudfarge, nasjonalt eller etnisk opphav.

Definisjon av krenkende atferd

Bjørkelangen skole har utarbeidet en **definisjon på krenkende atferd** som også ligger til grunn for avdekking av mobbing:

Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre.

Krenkende atferd er uavhengig av intensjonen bak. Eks på krenkende atferd:

Utestenging, erting, gruppepress, baksnakking, diskriminering på grunn av rase – etnisk opphav, kjønn, religion, kultur, fysiske krenkelser (for eksempel dytte, slå, sparke, spytte), trusler, mangel på respekt for enkeltindividets meninger og handlinger, si stygge ting til andre, sende stygge meldinger til hverandre på sosiale medier, kommentere utseende.

Grunnet ubalanse i makt - og styrkeforholdet mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.

Regler for orden og oppførsel ved Bjørkelangen skole

Skolen skal være et samfunn der alle kan trives.

Vi må rette oss etter følgende oppførselsregler for skolen:

- samarbeide og vise respekt for hverandre
- unngå banning og bruk av stygge ord
- oppføre oss høflig og hensynsfullt mot alle og derfor ikke bruke vold og trusler
- ikke lage unødig bråk og støy eller forstyrre andre elever sitt arbeid
- det er null-toleranse mot mobbing, herunder digital mobbing

Vi må rette oss etter følgende ordensregler for skolen:

- Du skal møte presis til timene. Når du går på barnetrinnet skal du ta av deg lue, cap eller annet yttertøy i timen. Når du går på ungdomstrinnet er det fint om du gjør det samme, men det er ingen regel.
- Du skal rette deg etter lærerens beskjeder.
- Du skal følge kjennetegnene på innsats som del av ordenskarakteren:
  - gjøre forventet arbeid i timen
  - holde deg til oppgaven/aktiviteten lærer har gitt
  - komme raskt i gang med oppgaver/aktiviteter
- Du skal unngå ugyldig fravær fra skolen.
- Du kan ikke forlate skolens område i skoletiden uten skriftlig tillatelse.
- Du skal behandle skoleanlegget, utstyr og skolesaker pent. Meld fra hvis du er uheldig å ødelegge noe.
- Du skal holde god orden på skoleutstyr og overholde frister. Plagiering og bevisst juks er ikke lovlig.
- Du skal ikke kaste snøball eller sykle / kjøre moped på skolens område.
- Du skal ikke bruke rulleskøyter, skateboard og liknende inne i skolebygningene.
- Du skal ikke ha unødig opphold på læreravdelingene.
- Mobiltelefoner / musikkavspillere må være slått av i timene (brukes kun etter avtale med lærer).
- Mat skal ikke nytes i timen (vannflasker skal fylles i friminuttene).
- Det er ikke lov å ha med seg godteri på skolen unntatt ved spesielle anledninger. Unntaket er tyggegummi på ungdomstrinnet.
- Bruk av tobakk og rusmidler er forbudt på skolens område, og i forbindelse med arrangement som skolen er ansvarlig for.

Hvis en elev bryter skolens regler for orden og oppførsel, vil skolen reagere med ett eller flere av følgende tiltak:

- Anmerkning i henhold til prikkssystemet (se vedlegg).
  - Påtale fra en av skolens personale.
  - Skriftlig eller muntlig melding til de foresatte.
  - Oppfølgingssamtaler med elev, foresatte og skolen.
  - Nedsatt karakter i orden eller oppførsel.
  - Spesielle individuelle tiltak for elev i samråd med ledelsen og foresatte.
  - Bortvisning for inntil 3 dager. For elever på barnetrinnet: bortvisning for resten av dagen. For elever på ungdomstrinnet: Bortvisning for resten av dagen eller 1-3 dager. Rektor tar avgjørelsen etter samråd med elevens lærere.
- Bortvisning kan komme på tale ved følgende forseelser:
- grovt hærverk
  - grov voldsbruk eller annen uvanlig dårlig oppførsel overfor medelever, personale eller andre
  - gjentatte alvorlige brudd på skolens reglement

Vedtak om bortvisning settes ikke i verk før de berørte parter har fått melding om bakgrunnen for bortvisningen og har fått mulighet til å anke avgjørelsen. Evt. anke meldes rektor.

- Skolen kan kreve erstatning for tap eller ødeleggelse av skolebøker og for skadeverk i henhold til Erstatningslovens § 1-2. Skjønn kan brukes.

Bjørkelangen, 01.01.13

Anne-Gry Enger

Rektor

FAU leder

Elevrådsledere

Bjørkelangen skoles arbeid mot krenkende atferd og mobbing.

Avdekking av mobbing og krenkende atferd:

Mål: Mobbing som foregår i og ved skolen og på skoleveien, blir avdekket.

Skolens prosedyrer angir hvilket ansvar ulike aktører har. Aktuelle aktører kan være: Skolens ledelse, skolens ansatte, andre ansatte, elever og foresatte.

Kapittel 9A i Opplæringsloven skal bidra til at elevene har det trygt og godt på skolen, slik at elevene trives og lærer mest mulig. Reglene gir elevene en individuell rett og inneholder en framgangsmåte for hvordan skolen og Fylkesmannen skal behandle sakene på en best mulig måte.

Når skolen får kunnskap eller mistanke om en elev blir utsatt for krenkende atferd, inntreter det en aktivitetsplikt:

- Følge med
- Gripe inn
- Varsle
- Undersøke
- Sette inn egnede tiltak (raskt og senest innen en uke)

Skolen legger til rette for at alle tilsatte har en felles forståelse av hva som anses som krenkende atferd.

Mulige tegn på at en elev blir mobbet:

- Kommer hjem med ødelagte eller istykkerrevne klær, ødelagte bøker, ødelagt sekk eller annet utstyr
- Har blåmerker, skader, kutt og skrammer uten noen troverdig forklaring på hvordan de har oppstått
- Tar ikke med seg venner hjem og er sjelden hjemme hos skolekamerater
- Isolerer seg
- Virker redd eller har motvilje mot å gå på skolen eller ut i friminuttet
- Skoleprestasjoner går ned
- «Glemmer» ofte gymtøy/svømmetøy
- Eleven begynner selv å plage andre
- Har ofte dårlig appetitt, gjentatt hodepine og/eller vondt i magen
- Har negativt selvbilde, er ulykkelig og viser vedvarende tristhet
- Har høyt fravær

Tegnene kan ha helt andre årsaker enn mobbing, men vær obs hvis du ser flere av disse endringene hos ditt barn/en elev.

Kilde: Mobbing, Håndbok for foreldre av Erling Roland (professor ved Senter for atferdsforskning).

Undersøkelser og rutiner som skal avdekke omfanget av krenkende atferd / mobbing ved skolen:

1.-4.trinn følger programmet Zippys venner. Resultater følges opp av kontaktlærer med nødvendige samtaler med elevene. 5.-10.trinn jobber blant annet med psykologisk førstehjelp.

Elevundersøkelsen blir gjennomført på 6.-7. + 9.-10. trinn høst.

SFO gjennomfører årlige barnesamtaler med alle SFO-barn, hvor trivsel på SFO er tema.

Brukerundersøkelsen gjennomføres 2g/året på SFO (desember og mai).

Elevrådene drøfter jevnlig klassemiljø / skolemiljø på sine møter. Elevrådsrepresentantene rapporterer fra sine klasser + bringer tilbake til klassene hvilke trivselstiltak som skal gjennomføres.

Utviklingssamtale / elevsamtale

Ansvar i forbindelse med gjennomføring og oppfølging av Elevundersøkelsen fra Udir:

- Skolens ledelse setter inn tidspunkt for undersøkelsen i skolens kjøreplan, og tar ansvar for tilbakemelding av resultater
- Inspektørene og kontaktlærerne har ansvar for den praktiske gjennomføringen av Elevundersøkelsen

- Ledelsen gjennomgår resultatene med elevråd, de gjøres kjent for alle skolens elever og behandles videre i klasser med tanke på eventuelle tiltak
- Ledelsen gjennomgår resultatene med kontaktlærere med tanke på eventuelt tiltak
- Ledelsen gjennomgår resultatene i personalsamling, og disse behandles videre på trinn og team med tanke på eventuelle tiltak
- FAU- og SMU-utvalgene informeres

Vakt- og tilsynsordninger

Skolen har en fast inspeksjonsplan for friminuttene på begge hovedtrinnene og en tilsynsplan for spisingen i alle klasser på barnetrinnet. Disse planene henger godt synlig på personalrommene ved begge hovedtrinn og på elevens oppslagstavle på ungdomstrinnet. På inspeksjonsplanen fremkommer det hvilket område den enkelte lærer har ansvar for.

Inspeksjonsvakter fra barnetrinnet skal ha synlige vester.

Undervisningsinspektører har ansvar for å sette opp inspeksjonsplan for friminuttene i begynnelsen av hvert skoleår. Skolen/skolegården inndeles i ansvarsområder som sikrer god bemanning og oversikt.

Den enkelte lærers/assistents/vikars ansvar ved vakt- eller tilsynsordninger:

- Uansett tid og sted skal den som har vakt/inspeksjon gripe inn når en oppdager at krenkende atferd / mobbing finner sted
- Inspiserende lærer/assistent/vikar bestemmer hva som er farlig lek, hvis nødvendig
- Kontaktlærer skal varsles om episoder så raskt som mulig
- Melde fra til inspektør om bytte av inspeksjon
- Utføre sine inspeksjonsplikter punktlig
- Ved mistanke om uregelmessigheter i elevmiljøet, kan inspiserende lærer få observasjonsoppgaver

Alle ansatte på skolen må sette seg inn i det som står i kapittel 9A i opplæringsloven.

Se regelverk om skolemiljø Udir-3-2017.

Skoleeier varsles i henhold til rutinene i U-dir-3-2017. Skoleeier er Aurskog-Høland kommune og Rømskog kommune.

Skoleledelsen

Dersom skolen skal kunne redusere mobbing og krenkende atferd, er det helt nødvendig at skoleledelsen går foran og leder arbeidet med å skape en skole med et godt læringsmiljø uten mobbing.

Tiltak:

- o Sørge for at rutinene følges opp i praksis
- o Sørge for kompetanseutvikling
- o Sørge for informasjon til alle berørte parter
- o Sette mobbing og krenkende atferd på dagsordenen og sørge for at det er kontinuitet i arbeidet
- o Sørge for at regelverk om skolemiljø følges (aktivitetsplikten)
- o Følge opp klager på de ansatte, for eksempel om lærere som mobber og krenker elever
- o Følge opp varsler om mobbesaker, og sette i gang arbeid for å løse saken

Foresatte som tror at deres barn blir mobbet eller utsatt for krenkende atferd

Får du mistanke om at ditt barn blir mobbet, samtal med barnet så fort som mulig.

Ikke sjelden i mobbesaker er barn ofre for trusler og press. Barnet ønsker tilsynelatende ikke at foreldrene og skolen skal involveres i saken, da de frykter represalier fra mobber(ne).

Det anbefales at foreldrene først kontakter barnets kontaktlærer eller sender melding om krenkende atferd. Kontaktlærer vil i samråd med foreldrene varsle skolens ledelse/rådgiver.

Dersom mobbingen/krenkende ord eller handlinger finner sted på SFO, skal foreldrene kontakte SFO-fagansvarlig.

Når foreldrene melder en mobbesak til skolen, har de rett til å få vite hvilke tiltak skolen vil igangsette for å få endret situasjonen for sitt barn og innen uke ha mottatt en skriftlig tiltaksplan. Foreldre har mulighet til å klage og klagen sendes Fylkesmannen.

Informasjonsrutiner knyttet til foreldrenes rett til enkeltvedtak og klagerett

Skolen har plikt til å informere foreldre og personal om regelverk skolemiljø (gjeldende fra 1.august 2017). Denne informasjonen skal meddeles i følgende fora:

Skolens hjemmeside

Foreldremøter ved oppstart om høsten

Internt i personalet ved oppstart hvert semester.

Ansvar: Rektor

Mal for å løse krenkende atferd og mobbesaker:

Mål: Mobbing og annen krenkende atferd som foregår i og ved skolen og på skoleveien, opphører.

Når mobbing / krenkende atferd er avdekket:

Kontaktlærer/SFO-fagansvarlig i samarbeid med ledelsen vurderer øyeblikkelige tiltak, eventuelt sammen med rådgiver.

HANDLINGSPLAN MOT KRENKENDE ATFERD / MOBBING

Bjørkelangen skole

- *Ledelsen får melding om krenkende atferd / mobbing.*
- *Den som er blitt utsatt for krenkende handlinger innkalles til samtale. Det avklares hva som har skjedd, hvor, når, hva, av hvem. Forklaringen skrives ned. Det sjekkes at leder har oppfattet riktig. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om vedkommende sine foreldre skal delta i samtalen.*
- *Foreldre informeres.*
- *Foreldrene til den som er beskyldt for krenkende handlinger, kontaktes og informeres om beskyldningen, og om at leder må konfrontere vedkommende med den.*

- *Samtale med den som har utført krenkende handlinger. Hensikten med samtalen er at krenkende atferd / mobbing er uakseptabelt og må stanses umiddelbart. Gjøre avtaler, følge opp. Er det flere som er mobbere / gjerningspersoner, snakkes de med hver for seg.*
- *Foreldrene til den som er beskyldt for krenkende handlinger / mobbingen, inviteres til å være tilstede i samtalen med leder. Det skrives referat som sjekkes ut.*
- *Dersom det er språk i forklaringen, tas en ny runde med individuelle samtaler.*
- *Gjerningsperson og offer tas inn til leder sammen hvis de er klare for det. En skal være helt sikker på at dette er greit for den som blir mobbet, hvis ikke tar en samtalen fortsatt hver for seg. Det faktiske hendelsesforløp legges fram, evt. begge forklaringene hvis språk.*
- *Målet må være at de to kan akseptere hverandre. Det avtales noen spilleregler dem imellom om hvordan de skal omgås hverandre. Foreldrene informeres om disse.*
- *NB! Ikke tro at alt er ute av verden med dette. Ikke slipp taket i det på lenge enda. Gjør avtale om jevnlig samtaler både med gjerningsperson og offer. Skolen skal ikke slippe tak i saken før eleven (-e) har et trygt skolemiljø.*
- *I noen tilfeller må skolen søke profesjonell hjelp hos PPT, politi eller andre. Vår skolekontakt hos politiet prioriterer dette høyt.*

Bjørkelangen skole

Revidert 07.02.11

Rev. 12.12.13, 07.08.15, 16.08.17, 02.01.18

REAKSJONER (disiplinære tiltak):

Reaksjoner hvis ikke mobbingen opphører, vil vurderes på individuelt grunnlag.

Eksempler på reaksjoner er:

- Atferden til mobberen tas opp med de det angår
- Møte mellom mobber, mobberens foreldre, offeret (hvis dette er greit) offerets foreldre og læreren
- Mobberen har friminutt på andre tidspunkt enn de andre elevene
- Mobberen må være i nærheten av inspisierende lærer i et bestemt antall friminutt
- Mobberen starter på skolen før de andre elevene, slik at offeret ikke blir plaget på veien til skolen
- Mobberen slutter senere enn de andre elevene
- Nedsatt oppførselskarakter for elever på ungdomstrinnet
- Bekymringssamtale med politiet
- Utvisning fra skolen i flg. Opplæringslovens § 1
- Midlertidig eller permanent klassebytte for mobberen
- Skolebytte for mobberen
- Det må vurderes i det enkelte tilfelle om rådgiver, PPT, BUP, lege, utekontakt, politi eller andre skal kontaktes

Arbeid i etterkant av en mobbesak - organisasjonsarbeid

Problemløsning på individnivå og etterarbeid etter en mobbesak og saker med krenkende atferd, kan avdekke svakheter i systemet som bør endres for å virke forebyggende. Det er derfor viktig at hver mobbesak avsluttes med en evaluering. Ledelsen skal sammen med aktuelle parter drøfte hva organisasjonen kan lære av denne saken med tanke på å forebygge mobbing.

Arbeidet med klassemiljø, læringsmiljø og atferd følges opp gjennom hele skoleåret, ikke bare ved skolestart.

Kontaktlærer: Spør elevene direkte om de kjenner til at noen blir mobbet.

Teamets time: Brukes aktivt i elevmiljøarbeidet, brukes aktivt av elevråd og ledelse.

Ledelsens rolle: Handlingsplanen, ordensreglementet og skolens kjøreregler gjennomgås med samtlige elever og ansatte i starten av hvert skoleår.

Kontakt skole – hjem: Skolen samarbeider med foreldrene til beste for et trygt og godt skolemiljø. Kontaktlærerne tar raskt kontakt med foresatte ved tegn på økende fravær, mistriivsel eller manglende deltakelse i undervisningen.

Elevrådet: Arbeider aktivt for å forebygge krenkende atferd og mobbing. De samarbeider med skolens ledelse om å planlegge og gjennomføre tiltak som styrker de positive sidene ved miljøet på skolen.

Fadderordning: 6.klasse går inn som faddere for 1.klasse. Oppgaven deres er å hjelpe de nye elevene til rette på skolen. Dette bør også prøves ut på u-trinnet.

Holdningsarbeid: På vår skole baseres holdningene på respekt, respekt for hverandre og hverandres eiendom. Vi aksepter og anerkjenner at vi er forskjellige. Det er nulltoleranse for plaging, trusler og vold.

«**Zippys venner**»: På 1.-4. trinn skal denne undervisningen gi barna redskaper til å identifisere og snakke om følelser og utforske måter å håndtere følelser på.

Elevsamtalen og utviklingssamtalen: Er lovpålagte, og kontaktlærer dokumenterer det viktigste som blir tatt opp i denne samtalen. Gjennomføres minst 2g/året.

Barnesamtaler: Gjennomføres årlig på SFO av SFO-fagansvarlig

LØFT: Blir brukt som metode og tilnærming i SFO, for å fremme og utvikle positiv atferd hos barna

Trivselslederordning i friminutt: Elever opplæres til å være trivselsledere og organiserer og leder friminutts-aktiviteter. To lærere følger opp dette.

Relasjon ansatt - foresatt

Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

For å skape trygghet og gode samarbeidsrelasjoner, er det viktig at skolen framstår som tydelig med uttalte forventninger, klare regler og tydelige konsekvenser. I arbeidet med å utvikle sosial kompetanse blant elevene er foreldrene bidragsyttere.

Det innebærer:

- At det er en god og åpen dialog mellom skolen og hjemmet
- At både skole og hjem er lydhøre for den andres synspunkter
- At man har respekt for at man har ulike perspektiver
- At begge parter er imøtekommende overfor hverandre

Kontinuitet

Mål: Skolens arbeid med å forebygge, avdekke og stoppe mobbing foregår kontinuerlig. Skolens ledelse skal tilrettelegge for at de ansatte får kompetanseutvikling innen temaet.

For å sikre kontinuitet i tiltak for å forebygge og avdekke mobbing og krenkende atferd, settes faste tiltak på skolen inn i en kalender for skoleåret.

ÅRSHJUL

Tidsperiode	Tiltak elevnivå	Ansvar	Gjennomført
August – september 1.skoleuke:	-Gjennomgang av planer og prosedyrer for å avdekke og håndtere krenkende atferd og mobbing -Skolens ordens- og oppførselsreglement gjennomgås og legges ut på skolens hjemmeside -Gjennomgang skolens handlingsplan mot krenkende atferd og mobbing for elever og foresatte -Utarbeidelse av klasseregler og trivselsplan for klassen	Ledelse Ledelse og kontaktlærer Kontaktlærer Kontaktlærer	
September: Uke 36	-Elevsamtaler -Utviklingssamtaler -Opplegg Udir, forebygging av mobbing via sosiale medier.	Kontaktlærer Kontaktlærer Elevråd, inspektører, lærere	
Oktober	-Klasseforeldremøter -Elevrådsseminar	Kontaktlærer Ungdomsrådet	
November	-Alle har en psykisk helse -Elevundersøkelsen 5.-10.trinn (5. og 8. deltok ikke på undersøkelsen 2018.)	Helsesøster, rådgiver, kontaktlærere u-trinn Inspektør, kontaktlærere	
Desember			
Januar	-Skolens ordens- og oppførselsreglement repeteres -Elevsamtaler -Utviklingssamtaler -Gjennomgang av resultater elevundersøkelse	Kontaktlærer Kontaktlærer Kontaktlærer Ledelse, lærere	
Februar			
Mars			
April	-Overgang mellomtrinn – ungdomstrinn -Fadderopplæring 5.trinn	Ledelse, rådgiver Inspektør, kontaktlærere	
Mai	-Evaluering prosedyrer handlingsplan mot krenkende atferd og mobbing -Evaluering inspeksjonsrutiner	Ledelse Ledelse, elevråd	
Juni			
Hele året	-Teamenes time -Barnesamtaler SFO (høst – vår) -TL-ordning -Klassemøter -Vurdering arbeid med §9A	Inspektør Fagansvarlig SFO Trivselsleder Kontaktlærer Ledelse	

Ansvarlig for gjennomgang og revidering av planen

For å gjøre planen til et aktivt verktøy i organisasjonen, vil det være nødvendig med en årlig gjennomgang. Dette for å vurdere om planen fungerer tilfredsstillende eller om den skal revideres.

Bjørkelangen skole 13.oktober 2015

Anne-Gry Enger

Elevrådsledere

FAU-leder

Revidert 16.08.17, 02.01.18, 28.01.19